Voortgangscommissie

Sint Maarten

achtentwintigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 juli 2017 – 1 oktober 2017

De Voortgangscommissie:

Mr. M. Marijnen, lid, tevens wnd. voorzitter
Mr. J.J. Rogers, lid
Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

december 2017

Inhoudsopgave

Algemeen …….3

Korps Politie Sint Maarten…….5

Gevangenis Point Blanche (PBP)……..7

Overzicht van aanbevelingen ……...9

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportages van KPSM en gevangenis PB dd. 8 december 2017

Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de achtentwintigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten over het derde kwartaal van 2017.
Het werkbezoek van de commissie vond plaats van 11 tot en met 15 december 2017.

Tijdens deze verslagperiode trok op 6 september een zware orkaan, genaamd Irma, over Sint Maarten die het maatschappelijk leven ontwrichtte en het eiland in een staat van ontreddering bracht. Op 19 september richtte de orkaan Maria nogmaals schade aan toen deze langs Sint Maarten trok. De noodtoestand werd afgekondigd en honderden hulpverleners van buiten het eiland kwamen naar Sint Maarten. Onder deze omstandigheden was het niet mogelijk en zinvol om een uitvoeringsrapportage over de plannen van aanpak van de politie en gevangenis op te stellen. In samenspraak met het ministerie van Justitie van Sint Maarten is besloten de rapportages naar de stand van begin december 2017 op te stellen. De commissie is de minister en de diensten erkentelijk voor het toezenden van de uitvoeringsrapportages in de eerste week van december.

De voorzitter van de voortgangscommissie heeft in overleg met de leden tijdelijk zijn functie neergelegd om vanaf 1 december 2017 te Sint Maarten tijdelijk een liaisonfunctie te vervullen in het kader van de start van de wederopbouw. Naar verwachting zal hij in het vroege voorjaar van 2018 weer aan de werkzaamheden van de commissie deelnemen.

De gesprekken die de commissie voerde stonden vooral in het teken van het opmaken van de schade als gevolg van de orkaan en de wederopbouw van het politiekorps en de gevangenis. Daartoe werden ook voorafgaand aan dit werkbezoek door leden van de commissie in Nederland en Sint Maarten gesprekken gevoerd met betrokken autoriteiten. Na het werkbezoek maakte de waarnemend voorzitter en secretris van de commissie kennis met de staatssecretaris van BZK en informeerden hem over de bevindingen van de commissie.

Gesprekspartners

Tijdens het werkbezoek werd tweemaal een bezoek gebracht aan de gevangenis Point Blanche; eenmaal om ter plaatse met vertegenwoordigers van DJI de schade te aanschouwen, waarbij ook de locatie Simpson Bay werd bezocht; en eenmaal om met de interimdirecteur van de gevangenis te Point Blanche te spreken.
Ook werd tweemaal gesproken met de leiding van het politiekorps; over de regionale samenwerking na de orkaan, de schade die het korps heeft opgelopen en de toekomstverwachtingen van korps.
Voorts werd gesproken met de hoofdofficier van Justitie, het Sint Maartens lid van de Raad voor de Rechtshandhaving, de vertegenwoordiger van Nederland te Philipsburg en de tijdelijke functionaris belast met de voorbereiding van de wederopbouw. Met het hoofd van de douane werd gesproken over de invulling van het grenstoezicht in het kader van de onderlinge regeling, waaraan ook de douane zal deelnemen.
Uitvoerig sprak de commissie met de minister van Justitie, tevens waarnemend minister-president, en zijn directe medewerkers. Aan het eind van het werkbezoek

werd de waarnemend gouverneur over de voorlopige bevindingen van de commissie geinformeerd.

Het beeld
Het beeld laat zich ditmaal niet in korte bewoordingen beschrijven. Allereerst is de commissie zeer onder de indruk van het vele werk dat na de orkaan is verzet door de mensen op Sint Maarten en de hulpverleners, die na de orkaan in toenemende aantallen naar Sint Maarten kwamen. Door de militairen is op veel plaatsen met zwaar materieel opgeruimd, waardoor vrijwel alle plaatsen op het eiland goed toegankelijk zijn en het eiland weer redelijk schoon oogt, maar alom is de vaak ernstige schade aan gebouwen en infrastructuur duidelijk zichtbaar en indrukwekkend. Op straat ziet men een zwaar gehavend wagenpark; meer dan de helft van de auto's hebben een of zelfs alle ruiten eruit.
Indrukwekkend is ook de veerkracht van de bevolking, die kort na de orkanen het leven weer oppakt en zeven dagen per week nijver werkt aan het herstel van de eigen woning of die van anderen.

KPSM
Onder die omstandigheden hebben de politiemensen van de KPSM, wier woningen veelal zware schade hebben opgelopen, met hulp van politieversterking uit Curacao, Aruba en Nederland, hun werk gedaan. Begrijpelijk is dan dat de korpsleiding aan de dagelijkse praktijk hogere prioriteit geeft dan de uitvoering van het plan van aanpak. Opvallend waren de zeer positieve berichten, zowel van overheid als van burgers, over de samenwerking met de agenten van de nationale politie, die na de orkaan ter versterking naar Sint Maarten waren gezonden. Aan deze versterking blijkt bij de bevolking grote behoefte te bestaan. Door de goede samenwerking op de werkvloer is er ook sprake van een merkbaar leereffect.
De gebouwen van de politie hebben grote schade opgelopen en enkele wijkkantoren kunnen niet gebruikt worden. De politieopleiding is tijdelijk onderbroken om zoveel mogelijk agenten op straat in te kunnen zetten.

PBP
De gevangenis verkeerde al in een weinig rooskleurige staat en dat is er na de orkaan niet beter op geworden, zo is de eufemistische constatering van een bouwkundig team van DJI. Het is duidelijk dat zowel gedetineerden als de weinige personeelsleden zeer angstige tijden moeten hebben beleefd toen de orkaan het gebouw boven op de berg geselde. De sfeer in de gehavende inrichting, waar nu nog de helft van de normale bezetting gedtineerd is, wordt door gesprekspartners als redelijk stabiel omschreven. De samenwerking met DJI heeft daaraan sterk bijgedragen.
De schade aan de gevangenis is groot. Niet alleen de zichtbare schade is groot, maar vooraal de aantasting van de gebouwelijke structuur door scheuren e.d. doet vermoeden dat herstel nauwelijks een optie zal zijn. Met veel inzet van het personeel en inschikkelijkheid van gedetineerden worden 70 mensen gevangen gehouden, maar het is niet verantwoord deze situatie lang voor te laten duren.

GESPREK MET DE MINISTER VAN JUSTITIE
Tijdens het gesprek met de demissionaire minister van Justitie meldt hij dat het verzoek om verlenging van de bijstand aan de politie naar Nederland is gezonden.

Voorts meldt hij dat door de door hem ingestelde task force HRM nu tweederde van de 130 personeelsdossiers van medewerkers van de politie en de gevangenis zijn afgehandeld. Bij de afhandeling van de functieboeken voor de politie en de gevangenis is ook vertraging ontstaan, omdat alle capaciteit na de orkanen elders moest worden ingezet. Hij betuigt zijn spijt dat hij deze onderwerpen door de orkanen niet tot een einde heeft kunnen brengen en hoop dat zijn opvolger dit zal oppakken.

Korps Politie Sint Maarten

Tijdens het eerste gesprek met de korpschef waren de adviseur van het korps politie Curacao en de beleidsmedewerkster van het college van korpschefs aanwezig, alsmede de coordinator van de politieinzet uit Nederland. Het onderwerp van gesprek was de regionale samenwerking. De korpschef was zeer ingenomen met de hulp die hij direct na de orkaan ontving van de andere de eilanden. Met een van de eerste transporten na de orkaan kwam de korpschef van Curacao met zijn adviseur en twintig agenten naar Sint Maarten om zich ten dienste te stellen van het KPSM. Ook agenten van Aruba en Bonaire kwamen te hulp. Dank zij de goede samenwerking in het college van korpschefs kwam die hulp dus zeer snel op gang. Ook over de inzet van de nationale politie, ten tijde van het gesprek met de commissie, met 49 man/vrouw is de korpschef zeer te spreken. De samenwerking tussen de agenten van KPSM en nationale politie is zeer goed en doeltreffend. Hij wijst erop dat deze versterking tot 5 januari 2018 loopt, maar dat substantiele versterking van buitenaf nog lange tijd nodig zal zijn, omdat het eigen korps fysiek en mentaal gehavend is en omdat het economische leven maar langzaam op gang komt ,hetgeen tot veel extra criminaliteit zal leiden; de meeste inwoners zitten vanaf september al zonder inkomen.

Voorts werd met de korpschef in het bijzijn van enkele mt-leden gesproken over de staat van het korps en de gevolgen van de orkaan voor de verdere opbouw van het korps.
Kort na de orkaan heeft de korpschef voor de politie een wederopbouwplan opgesteld dat onder meer voorziet in externe versterking in 2018 en voortbouwt op het plan van aanpak van de politie. De commissie heeft een concept van dat plan in dank aanvaard.
De korpschef heeft zorg over de grensbewaking die ook tot het korps behoort. Hij heeft kennisgenomen van de onderlinge regeling grenstoezicht. Daarvoor moet een implementatie plan worden opgesteld dat 1 januari gereed had moeten zijn. Hij hoopt in samenwerking met zijn counterparts op Sint Maarten en Nederland in januari een plan van aanpak gereed te hebben.
De voortgangscommissie zal dit plan van aanpak volgen als onderdeel van de verdere opbouw van het politiekorps.

Versterking personeel
Van de reguliere versterking van het personeel is de vervulling van de functie van hoofd algemene politiedienst gerealiseerd; de invulling van de functie van hoofd bedrijfsvoering is vertraagd door de nasleep van de orkaan. Tien politiemensen zijn van buiten het korps ingestroomd, doch de werving van tien andere personeelsleden voor de bemensing van het cameratoezicht is gestaakt. Het gebouw waarin het cameratoezicht en de centrale meldkamer in ondergebracht is zwaar beschadigd en

de apparatuur is onbruikbaar geworden. De meldkamer is voorlopig ondergebracht in een mobiele commando unit die voor het hoofdbureau van politie is geplaatst.
De basis politieopeiding is in november onderbroken om de aspiranten operationeel in te kunnen zetten. In week 4 van 2018 zal de opleiding weer worden voortgezet.
De sterkte van het korps inclusief de inzet van buitenaf ligt rond de 180 man/vrouw. Exclusief versterking zijn dat dus 130 medewerkers.

Gebouwen en materieel
Wijkkantoren kunnen nauwelijks nog worden gebruikt en de gebouwen van het hoofdbureau hebben eveneens zware schade opgelopen. Er is dringend behoefte aan lesruimte voor politiepersoneel, zeker nu de agenten graag gebruik willen maken van de kennis van Nederlandse collega's die tijdelijk op Sint Maarten zijn. Het gebouw in Cole Bay waar lesruimten, de centrale meldkamer en de schietbaan ondergebracht zouden worden is voorlopig niet bruikbaar, eveneens door schade opgelopen bij het overtrekken van de orkaan.
Veel politiewagens zijn zwaar beschadigd en niet meer te gebruiken. Met de komst van de nationale politie kwamen ook 19 politiewagens mee, waardoor de mobiliteit voor korte tijd verzekerd is. Het wagenpark zal worden aangevuld met zes reeds bestelde politiewagens, die vanaf de jaarwisseling zullen worden afgeleverd.

ICT
In de verslagperiode werd bij de politie het bedrijfsprocessensysteem Decos/Join ingevoerd. Het systeem werkt goed en bewees goede diensten tijdens de nasleep van de orkaan Irma. Met de directeur van gemeenschappelijk ict voorziening op Curacao is overleg geweest over het wederom gebruiken van Actpol als politie informatiesysteem. Verwacht wordt dat dit system binnenkort weer in gebruik kan worden genomen.
.

Gevangenis Point Blanche

De commissie bezocht de gevangenis tweemaal. In het bijzijn van vertegenwoordigers van de gevangenisdirectie en DJI werd de schade aanschouwd en vervolgens werd een bezoek gebracht aan de lokatie Simpson Bay waar in het oorspronkelijke grenshospitium voorzieningen gereed zijn gemaakt om gedetineerden te plaatsen.
In de Point Blanche gevangenis verblijven nog 70 gedetineerden. De overigen zijn ondergebracht in detentieinrichting op Curacao en in Nederland, waarbij is afgesproken dat dit voor de duur van zes maanden zal gelden.
Het miss Laliecentrum, waar jeugdige gedtineerden verblijven is door schade en personeelsproblemen gesloten waardoor er sinds september geen jeugdvoorzieningen meer zijn.

De beveiliging van de gevangenis is na terugtrekking van de militairen versterkt met 15 beveiligers van LBB (landelijke beveiligingsbrigade) van DJI. Zij zien in en buiten de gevangenis toe op een veilige gang van zaken. De commissie heeft kunnen constateren dat deze beveiligers voorwaardelijk zijn voor het onderbrengen van gedetineerden in deze gehavende inrichting.

Ook heeft de commissie kunnen constateren dat de drie ervaren mensen van DJI vanaf eind september veel goed werk hebben verricht om de lokale situatie te beschrijven met een functionaris van het rijksvastgoedbedrijf, de gevangenen uit te plaatsen en zo goed als mogelijk de gevangenis weer in een functionerende staat te brengen. Onder meer werd een gedetineerden administatie systeem weer oprationeel gemaakt en dossier van gedetineerden gecompleteerd, hetgeen vooral nodig was om uitzending van gedetineerden verantwoord plaats te laten vinden. Hierbij moet worden bedacht dat van de meeste vaste medewerkers van de gevangenis de prive woning verloren is gegaan, waarbij enkele medewerkers zich desondanks hebben onderscheiden wegens plichtsbetrachting.
De waarnemend directeur van de gevangenis meldde dat momenteel op 70 gedtineerden 27 medewerkers in een 3 ploegendienst onder omstandigheden goed functioneert in samenwerking met de mensen van de LBB. De omstandigheden waaronder deze medewerkers moeten functioneren zijn zeer moeilijk; hun enige back up bij calamiteiten zijn de mensen van de LBB.

Bij het bezoek aan de Simpson Bay locatie werd duidelijk dat goed werk is verricht door DJI en de genie, die schade heeft hersteld en de inrichting voor bewoning geschikt heeft gemaakt. Er zijn zestig bedden geplaatst, doch naar de mening van de commissie is de inrichting geschikt voor de plaatsing van 45 gedetineerden.

Resumé

Resumerend moet voor de gevangenis de volgende balans worden opgemaakt. Het gebouw van de gevangenis is zwaar beschadigd en niet meer geschikt om gedetineerden voor lange tijd op te sluiten. Naast de schade aan muren en gebouwen functioneren vrijwel alle systemen in de gevangenis niet en om de schade te herstellen is minimaal 3 miljoen dollar nodig.

De naar Nederland en Curacao uitgeplaatste gedetineerden kunnen daar zes maanden blijven en dienen dan verantwoord terug te kunnen keren.
De 70 in de gevangenis verblijvende gedtineerden kunnen daar alleen met inzet van externe beveiligers verblijven. De 27 medewerkers, die zonder hulp van functionerende systemen werken, vormen een onverantwoord lage bezetting.
De Simpson bay lokatie kan maximaal 45 gedetineerden huisvesten. In het hoofdbureau van politie zijn in het verleden nog vijf cellen als huis van bewaring door de minister aangewezen. Deze zijn echter niet geschikt voor langer verblijf.

Meerdere malen heeft de commissie tijdens het werkbezoek gesproken over de bouw van een nieuwe gevangenis; die gedachte ligt immers voor de hand. Tot nog toe keerde de commissie zich tegen een uitbreiding of bouw van een nieuwe inrichting, omdat het personeelsbestand bij lange na nog niet op orde was. De bovengenoemde factoren kunnen dit nu anders maken, ook al is het personeelsbestand er kwantitatief en kwalitatief nog slechter aan toe. Wat gegeven deze omstandigheden wijs is moet snel duidelijk worden gemaakt.

In de gesprekken voorafgaand aan en tijdens het werkbezoek heeft de commissie bepleit op kortst mogelijk termijn een vervolg te geven aan de werkconferentie van 2016 om plannen van aanpak op te stellen die rekening houden met de schade van de orkanen. De korpschef heeft in dat opzicht al kort na de orkanen zijn huiswerk gedaan. Voor de gevangenis is er zelfs nog geen begin van een aanpak en dat is gegeven de tijdklem en drie maanden na de orkanen zeer verontrustend.

In deze rapportage geeft de voortgangscommissie daarom aan het minsterieel overleg de aanbeveling om de ambtelijke diensten van Sint Maarten en Nederland zo spoedig mogelijk hernieuwde plannen van aanpak voor politie en gevangenis op te laten stellen op basis waarvan op ministerieel niveau van Sint Maarten besluiten kunnen worden genomen. Een kostencalculatie en tijdplanning moet daar onderdeel van uitmaken, in het bijzonder moet inzichtelijk worden gemaakt welke kosten uit wederopbouwfondsen kunnen worden gedekt en welke uit de begroting van Sint Maarten.
Voor de gevangenis moet nadrukkelijk worden meegewogen dat het niet verantwoord is medewerkers en gedetineerden in de Point Blanche in het nieuwe seizoen nogmaals bloot te stellen aan een orkaan; het nieuwe orkaanseizoen begint 1 juni 2018.

Tot slot wijst de commissie op een gevleugelde uitspraak van de helaas overleden Johan Cruijff: “ieder nadeel heeft z’n voordeel”. De gesel van de orkanen was verschrikkelijk voor de bevolking en de infrstructuur van Sint Maarten. Veel is kapot en moet weer worden opgebouwd. Dat geeft echter ook de kans dat anders en beter te doen. Van meerdere kanten komen hulpbedragen vrij die de mogelijkheid bieden uit te voeren wat voorheen niet kon. Het is aan de verantwoordelijken van Sint Maarten om die kansen met de grootste spoed te pakken. Dit gezegd hebbend is de commissie graag bereid daaraan bij te dragen.

Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. In deze rapportage geeft de voortgangscommissie aan het minsterieel overleg de aanbeveling om de ambtelijke diensten van Sint Maarten en Nederland zo spoedig mogelijk hernieuwde plannen van aanpak voor politie en gevangenis op te laten stellen op basis waarvan op ministerieel niveau van Sint Maarten besluiten kunnen worden genomen. Een kostencalculatie en tijdplanning moeten daar onderdeel van uitmaken, in het bijzonder moet inzichtelijk worden gemaakt welke kosten uit wederopbouwfondsen kunnen worden gedekt en welke uit de begroting van Sint Maarten.

Aanbevelingen uit de vorige rapportage:

2. De commissie roept de regeringen van Sint Maarten en Nederland met klem op om verantwoordelijkheid te nemen en spoedig besluiten te nemen die er toe leiden dat de politie van Sint Maarten de volledige beschikking heeft over Actpol.

3. De commissie dringt er bij het ministerieel overleg en de minister van justitie met klem op aan de formatieplannen van functieboeken van politie en de gevangenis zo spoedig mogelijk vast te stellen.

4. De commissie beveelt aan het periodieke overleg van gevangenisdirecteuren te versterken met een medewerker voor het secretariaat van het overleg, naar analogie van het college van korpschefs.